

Nr 160.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till avlöningar till häradsskrivarna m. fl. för budgetåret 1953/54; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås en ändrad personalorganisation för häradsskrivarkontoren, vilken innebär en minskning av antalet landskanslister från 70 till 23, inrättande av 156 kontoristtjänster i Ce 13, ökning av antalet kanslibiträden i Ce 11 från 156 till 216 samt en reduktion av kontors- och skrivbiträdestjänsterna från 733 till 618. Anslaget till avlöningar till häradsskrivarna föreslås för nästa budgetår anvisat med 11 190 000 kronor.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
6 mars 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund.

I årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, punkten 176, upptogs anslaget till avlöningar till häradsskrivarna m. fl. med ett allenast preliminärt beräknat belopp, 10 100 000 kronor. Härvid anfördes, att en av chefen för finansdepartementet tillkallad utredningsman, landskamreraren A. G. A. Wigert, avgivit förslag till omorganisation av biträdespersonalen inom fögderierna, vilket förslag var av betydelse för anslagsberäkningen. Vid tiden för statsverkspropositionens färdigställande var betänkandet föremål för remissbehandling.

Jag anhåller att nu få anmäla anslagsärendet i dess helhet till slutlig prövning.

Inledning.

Då 1949 års uppbördssakkunniga den 27 oktober 1951 överlämnade sitt andra betänkande med förslag till vissa ändringar i uppbördsförfarandet (SOU 1952: 1), anmälde de sakkunniga, att endast vissa organisationsfrågor återstode av arbetet. Sedan de sakkunnigas verksamhet upphört i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 29 februari 1952, uppdrog chefen för finansdepartementet åt landskamreraren i Stockholms län A. G. A. Wigert att fr. o. m. den 1 mars 1952 tills vidare såsom sakkunnig inom departementet slutföra uppbördssakkunnigas arbete. Utredningsmannen har med skrivelse den 17 december 1952 överlämnat förslag i ämnet. Förslaget avser fögderiindelningen och häradsskrivarkontorens organisation.

Över förslaget ha, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, statens organisationsnämnd, länsstyrelserna i samtliga län, 1947 års biträdesutredning, styrelserna för Sveriges häradsskrivarförening, föreningen Sveriges landskanslistor och fögderiernas tjänstemannaförening samt civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund och svenska arbetsgivareföreningen.

Tidigare överväganden m. m.**Fögderiindelningen.**

I betänkande med förslag till omläggning av uppborðsförfarandet (SOU 1945: 27) framlade 1944 års uppborðsberedning förslag till ny fögderiindelning. Förslaget innebar indelning av riket i 155 fögderier med i genomsnitt 30 000 invånare. Den 1 januari 1944 uppgick folkmängden i det största av de föreslagna fögderierna till 36 609 och i det minsta till 23 798 personer. Beredningen framhöll bl. a., att fögderierna borde givas sådan omfattning, att de göromål, som måste handläggas av häradsskrivaren personligen, kunde medhinnas på normal arbetstid, samt att häradsskrivaren hade möjlighet att vinna god kännedom om förhållandena inom sitt verksamhetsområde. Vidare borde fögderierna icke vara större än att de skattskyldiga utan alltför stora svårigheter kunde komma i personlig förbindelse med vederbörande häradsskrivare.

Förslag i ämnet förelades riksdagen genom *propositionen nr 382/1945*. Detta förslag skilde sig från uppborðsberedningens därigenom, att fögderierna i åtskilliga fall gjorts större eller mindre än av beredningen förordats samt att antalet fögderier ökats med ett. Departementschefen uttalade, att, sedan den nya organisationen någon tid prövats, det kunde visa sig erforderligt att företaga ändring i fögderiindelningen. Folkmängden inom fögderierna sådana de utformats enligt propositionen varierade mellan 21 219 och 36 937 personer.

Under tiden fram till den 1 januari 1952, då den nya kommunindelningen trädde i kraft, skedde vissa ändringar inom fögderiindelningen, föranledda av ändringar i den kommunala indelningen.

I samband med kommunindelningsreformens genomförande uppdrogs åt 1949 års uppborðssakkunniga att uppgöra förslag till ny fögderiindelning. I direktiven för de uppborðssakkunniga uttalades, att samråd skulle äga rum med statens organisationsnämnd i organisationsfrågor. De uppborðssakkunniga anförde i sitt förslag, som avgavs den 1 september 1950, bl. a.

Erfarenheterna torde ha givit vid handen, att ur rent arbetsorganisatorisk synpunkt fögderierna icke böra vara för små. Av stor vikt är, att häradsskrivarkontoren äro så belägna, att befolkningen äger möjlighet att utan alltför dryga tidsförluster och kostnader besöka den lokala skattemyndigheten i orten.

I samråd med de sakkunniga är statens organisationsnämnd sysselsatt med organisationsundersökningar på vissa häradsskrivarkontor. Innan dessa undersökningar slutförts, torde frågan om den mest ändamålsenliga storleken av ett häradsskrivarkontor icke kunna behandlas. Icke heller kan dessförinnan någon avvägning ske mellan de driftsekonomiska kraven och behovet av lokala representanter för skatte- och uppborðsväsendet på de olika orterna. Härtill kommer, att slutförandet av översynen av uppborðsförordningen hör avvaktas, innan slutlig ståndpunkt tages till fögderiernas omfattning. Ehuru en fullständig översyn av fögderiindelningen i och för sig varit önskvärd i samband med den översyn, som påkallas av den nya

kommunindelningen, måste på grund av det anförda tills vidare anstå härmed.

De sakkunniga ha därför begränsat sitt förslag till i huvudsak endast sådana ändringar i fögderiindelningen, som påkallas av att en del av de nybildade kommunerna komma att bestå av socknar, vilka f. n. tillhöra olika fögderier.

På grundval av de uppbördssakkunnigas förslag fastställdes den nuvarande fögderiindelningen genom *kungörelse den 1 juni 1951 (nr 408)*. Ändringar häri ha fastställts genom *kungörelse den 14 december 1951 (nr 774)*. Genom de vidtagna åtgärderna har koncentrationen av fögderier i storleksgrupperna på omkring 30 000 personer alltmera uttunnats, varvid såväl större som mindre fögderier uppkommit.

Statens organisationsnämnd — som under år 1950 utfört vissa undersökningar på häradsskrivarkontor — har i en år 1951 avgiven rapport över undersökningarna framhållit.

Fögderierna böra göras större för att möjliggöra ett mera rationellt utnyttjande av personalen. Med hänsyn till det nuvarande arbetsunderlagets beskaffenhet kan häradsskrivaren icke huvudsakligen sysselsättas med kvalificerade uppgifter. Arbetsenhetens ringa storlek förhindrar vidare den önskvärda arbetselasticiteten. Vid utökningen bör hänsyn icke i första hand tagas till befolkningmängden utan till de omständigheter, som ha den största betydelsen för arbetsmängden, nämligen antalet skattskyldiga och antalet fastigheter. Undre gränsen för ekonomisk storlek på ett fögderi vore ett fögderi, som omfattade cirka 35 000 skattskyldiga och cirka 15 000 fastighetstaxeringsenheter.

Skäliga krav på bekväm service i de efter sådana riktlinjer utökade fögderierna anser nämnden kunna tillgodoses genom åläggande för häradsskrivarna att hålla mottagning på lämpliga platser utom stationeringsorten vissa dagar i månaden.

Nämnden framhåller möjligheten att utan olägenhet för allmänheten sammanslå eller omreglera de fögderier, som äro stationerade i samma stad. Även i vissa fall, då häradsskrivare äro stationerade i närbelägna orter, finner nämnden, att fögderierna utan större olägenhet kunde sammanslås.

Personalorganisationen.

1944 års *uppbördsberedning* uttalade, att i medeltal fem biträden borde finnas fast anställda på varje häradsskrivarkontor. Av dessa biträden borde ett erhålla högre tjänsteställning än de övriga, enär häradsskrivaren behövde ständigt äga tillgång till ett biträde, åt vilket relativt kvalificerade arbetsuppgifter kunde anförtros. Detta biträde borde placeras i lönegraden Eo 7 (Ce 11). Övriga biträden borde lämpligen erhålla kontors- och skrivbiträdes löneställning.

Uppbördsberedningen fann icke skäl föreligga att föreslå inrättande av assistenttjänster hos häradsskrivarna. Under större delen av året syntes i fråga om det kvalificerade arbetet tillräcklig hjälp kunna lämnas av kansli-

biträdet. Vid arbetsanhopning för härads-skrivaren personligen ansågs emellertid kvalificerad arbetskraft i högre tjänsteställning tidvis böra ställas till härads-skrivarnas förfogande. Till detta arbetskraftsbehov samt till behovet av semestervikarier finge hänsyn tagas vid speciellt beräkningen av antalet landskontorister vid länsstyrelserna.

Som norm för behovet av fasta arbetskrafter uppställde upphördsberedningen, att i fögderi om 30 000 invånare borde finnas — utöver kansli-biträdet — fyra biträden. Detta antal borde i fögderier med cirka 25 000 invånare minskas och i fögderier med cirka 35 000 invånare ökas med ett.

I propositionen angående upphördsorganisationens utbyggnad och omläggning instämde *departementschefen* i vad beredningen anfört utom med avseende på assistenterna. *Departementschefen* anförde, att den tid, som av beredningen beräknats åtgå för fullgörande av härads-skrivarens arbetsuppgifter, vore väl knappt tilltagen. I de större fögderierna, d. v. s. i regel i fögderi med högre invånarantal än cirka 32 000 eller i fögderi, där särskilda förhållanden så påkallade, borde till härads-skrivarens förfogande under hela året ställas ett särskilt kvalificerat biträde. Antalet icke-ordinarie landskontoristtjänster ansåg *departementschefen* böra ökas från av beredningen föreslagna 74 till 122. De nya tjänsterna borde placeras i icke-ordinarie tjänsteställning. Sedan närmare erfarenhet vunnits, borde övervägas till vilket antal biträdestjänsterna borde bli ordinarie, samt huruvida någon eller några av dessa tjänster borde placeras i högre lönegrad än de förordade.

I utlåtande den 14 mars 1950 över en framställning av Sveriges härads-skrivarförening har *1947 års biträdesutredning* framhållit, att på härads-skrivarkontoren vilade arbetsuppgifter av mycket betydelsefull natur såväl för det allmänna som för den enskilde samt att allmänheten i betydande utsträckning anlidade härads-skrivarkontoren icke blott i frågor, som tillhörde härads-skrivarnas författningsenliga verksamhetsfält, utan även i en mångfald andra spörsmål. Betydande krav måste enligt utredningen ställas på biträdespersonalen i avseende på arbetsförmåga, noggrannhet och effektivitet, särskilt som den årliga arbetsgången reglerades av ett stort antal fatalietider, på grund varav arbetet tidvis präglades av en markerad forcering. Det vore därför angeläget, att varje härads-skrivarkontor disponerade minst en biträdestjänst i sådan löneställning, att den dels kunde locka tillräckligt kvalificerade sökande, och dels förmå tjänsteinnehavaren att kvarstanna. Utredningen förordade en undersökning för att utröna i vilken utsträckning kontoristtjänster i lönegraden Ca 13 borde inrättas. Därvid borde i första hand komma i fråga fögderier utan helårsanställd landskontorist. I fögderier med helårsanställd landskontorist kunde i vissa fall kontoristtjänst tänkas vara behövlig medan i andra kansli-biträdestjänsten ansågs kunna bibehållas som främsta biträdestjänst. I fögderier, som enligt den gällande personalplanen tilldelats sammanlagt minst 7 bi-

trädestjänster, borde övervägas, huruvida icke en kansliskrivartjänst skulle inrättas i stället för kontoristtjänst. I fögderier med två helårstjänstgörande landskontorister syntes den ena kunna utbytas mot en kvalificerad biträdestjänst. De redan inrättade kanslibitträdestjänsterna borde enligt utredningens mening bestå men överföras till ordinarie stat. I fråga om biträdestjänsterna inom den reglerade befordringsgången borde övervägas, i vilken utsträckning tillfälligt anställda biträden kunde överföras till den mera permanenta personaluppsättningen. För biträdestjänsterna borde icke uppställas några formella kompetenskrav.

I den av *organisationsnämnden* år 1951 avgivna rapporten över organisationsundersökningar på vissa häradsskrivarkontor framlades förslag till personaluppsättning efter genomförd arbetsplanering.

Till grund för förslaget, vilket avsåg förhållandena efter genomförande av sådana ändringar i arbetsrutiner, som utan vidare kunde genomföras, lågo de utförda arbetsstudierna och statistiken för år 1949. Med ledning av statistiken och konstaterade eller beräknade stycktider för varje arbetsoperation har för samtliga fögderier uträknats det erforderliga antalet arbetstimmar för år, varefter erforderligt antal tjänster beräknats. Behov av assistent har ansetts föreligga på de kontor, där personalstyrkan efter genomförd arbetsplanering kunde beräknas till 8 personer. På övriga kontor borde såsom häradsskrivarens närmaste man finnas en kontorist. Antalet landskontorister upptog organisationsnämnden till 48. Av arbetet på häradsskrivarkontor ansåg nämnden cirka 30 procent böra handläggas av personal i lägst lönegrad 11. I samtliga fögderier utan helårsanställd landskontorist borde en kontorist finnas, varvid i vissa fögderier med 6 och i samtliga med mindre antal anställda (häradsskrivaren inberäknad) icke upptagits någon kanslibitträdestjänst.

Antalet befordringstjänster enligt organisationsnämndens förslag utgör 25,56 procent av hela antalet tjänster.

Gällande plan för biträdespersonalen inom häradsskrivarorganisationen upptager 70 icke-ordinarie landskontoristtjänster (Cf 13—Ce 19), 156 extra ordinarie kanslibitträdestjänster (Ce 11) samt 733 tjänster såsom biträden för skriv- och kontorsgöromål (Cf 4—Ca 8), av vilka 214 äro upptagna på ordinarie stat.

För de icke-ordinarie landskontoristerna gäller en reglerad befordringsgång omfattande lönegraderna Cf 13 — Ce 15 — Ce 17 — Ce 19 med en anställningstid i de båda förstnämnda lönegraderna av 1½ år samt ett år i den därpå följande.

Beträffande kanslibitträdestjänsterna har föreskrivits, att tillsättning skall ske efter kungörelse i allmänna tidningarna samt att sökande, som finnes böra komma i fråga till sådan tjänst men icke fullgjort minst tre års tjänstgöring å häradsskrivar- eller landsfiskalskontor eller vid länsstyrelse eller på grund av stadgandet i 5 § 3 mom. statens allmänna avlönings-

reglemente icke kan vinna omedelbar anställning som extra ordinarie tjänsteman, må för tiden intill dessa villkor uppfyllts antagas till extra tjänsteman med placering i högst lönegraden Cg 11.

För biträdena för skriv- och kontorsgöromål gälla de allmänna föreskrifterna om reglerad befordringsgång för sådan personal.

Utredningsmannen.

Fögderiindelningen.

Gällande fögderiindelning får betraktas såsom ett provisorium. Då slutlig ställning till fögderiindelning nu skall tagas, böra beaktas å ena sidan angelägenheten att åstadkomma en så billig förvaltning som möjligt och å andra sidan nödvändigheten av att tillgodose de skattskyldigas och arbetsgivarnas berättigade krav på att utan omgång och större besvär kunna komma i kontakt med en kvalificerad representant för skatte- och uppbördsväsendet.

Om man förutsätter, att det ur driftsekononisk synpunkt är fördelaktigare ju färre de organ äro, som syssla med häradsskrivargöromålen, kunde tänkas, att länsstyrelsernas folkbokförings- och uppbördssektioner skulle utbyggas för uppgifterna eller att en central uppbördsmyndighet inrättades. Den service ett större organ kan tänkas lämna torde emellertid icke vare sig kvalitativt eller kvantitativt uppgå till den nuvarande. Så länge fögderiet omfattar ett jämförelsevis begränsat område kan nämligen häradsskrivaren genom sin Orts- och personkännedom stå till tjänst för allmänheten på ett helt annat och bättre sätt än tjänstemän vid en större förvaltning. Vid en centralisering skulle företag och enskilda, som f. n. lita till häradsskrivarna för upplysning i uppbörds- m. fl. frågor, få vidkännas utgifter, som nu ej komma i fråga; många skattskyldiga skulle sannolikt bliva tvungna att företaga resor till det centrala organet.

Även servicesynpunkten bör betraktas som en driftsekononisk synpunkt, nämligen om den ses från de skattskyldigas sida. Den ideala uppbördsorganisationen får anses vara den, som medför de minsta sammanlagda kostnaderna för staten och de enskilda. De statsfinansiella hänsynen få icke tillmätas avgörande betydelse. De förslag, som avgivits av 1949 års uppbördssakkunniga och som nu äro föremål för övervägande, förutsätta jämväl att de lokala skattemyndigheterna bibehållas enligt nuvarande organisation.

På grund av vad sålunda anförts föreligga icke skäl att ånyo upptaga frågan om centralisering till länsstyrelserna eller till en nyinrättad central myndighet av arbetsuppgifter, som nu ankomma på häradsskrivarna.

Med hänsyn till erfarenheterna under åren närmast efter uppbor-dsreformens genomförande får det anses lyckligt, att fögderierna då icke tilltogos större. Påfrestningarna för häradsskrivare och biträden voro nämligen mycket stora. Hade arbetsenheterna varit större, skulle säkerligen stora olägenheter ha gjort sig gällande under övergången. Det omfattande lagstiftnings- och utredningsarbete, som alltjämt pågår inom de för häradsskrivarnas ämbetsförvaltning centrala områdena — taxering, beskattning, folkbokföring och uppboörd — har medfört, att förhållandena ännu icke stabiliserats.

Statens organisationsnämnd har i sin rapport uttalat, att den undre gränsen för den ekonomiska storleken av ett fögderi synes vara ett, som omfattar cirka 35 000 skattskyldiga och cirka 15 000 fastighetstaxeringsenheter. Nämnden synes rekommendera en minskning av antalet fögderier.

Förutsättningen för en indelning efter den av nämnden rekommenderade metoden måste vara, att skattskyldiga och taxeringsenheter förekomma i den angivna proportionen såväl inom hela riket som inom varje län samt att fastighetstaxeringsenheterna äro någorlunda jämnt fördelade kommunvis. Dessa förutsättningar äro emellertid icke för handen. I exempelvis Hallands län uppgår antalet skattskyldiga och antalet fastighetstaxeringsenheter till 76 651 resp. 44 135. En indelning efter organisationsnämndens riktlinjer kan icke genomföras inom detta län, då antalet skattskyldiga medger en indelning av länet i två fögderier, medan antalet fastighets-taxeringsenheter tillåter en indelning i tre. Liknande förhållanden råda i Göteborgs och Bohus m. fl. län.

Antalet skattskyldiga i hela riket, med undantag för städer med egen uppboördsförvaltning, utgör enligt statistiken för år 1951 2 769 800. En indelning efter organisationsnämndens principer — 35 000 skattskyldiga per fögderi — skulle innebära en minskning av antalet fögderier från f. n. 156 till omkring 80.

I vissa fall skulle en sådan omdelning icke eller endast i ringa mån innebära någon förändring av stationeringsorten för häradsskrivarna. I de allra flesta länen skulle den däremot ha till följd, att åtskilliga av de nuvarande stationeringsorterna för häradsskrivarna finge ändras.

Som tidigare framhållits måste den största vikt fästas vid, att häradsskrivarna skola vara i stånd att lämna allmänheten en god service. Ehuru antalet förfrågningar, vid besök, per telefon och i brev numera torde ha nedgått, utgör denna verksamhet alltjämt en avsevärd och synnerligen viktig del av häradsskrivarnas göromål. Det pågående lagstiftningsarbetet på arbetsområden, som direkt beröra häradsskrivarna, kan beräknas komma att medföra en ny våg av upplysningssökande, lik den som inföll under det nya uppboördssystemets första år.

Under sådana omständigheter torde anledning icke föreligga att föreslå en genomgripande ändring i fögderiindelningen.

Erfarenheterna från de större fögderierna under de senaste åren synas giva vid handen, att — under förutsättning att tillräckligt antal biträden ställes till häradsskrivarnas förfogande — någon berättigad anmärkning icke kan göras mot det sätt, varpå arbetsuppgifterna där handhafs. Ännu synes icke invånarantalet i något fögderi ha blivit så stort, att kraven på fullgod service icke kunnat uppehållas. Detta måste anses tyda på, att antalet invånare per fögderi numera utan betänkligheter kan sättas något högre än vad uppborädsberedningen ansåg möjligt — i genomsnitt 30 000. Någon anledning att ifrågasätta en ändring av fögderiindelningen i syfte att minska de största fögderiernas storlek torde därför icke föreligga.

Av organisatoriska skäl böra fögderierna icke vara så små, att behovet av fasta biträden understiger 5. Med ledning främst av organisationsnämndens beräkningar har behovet av fast anställda biträden beräknats vara mindre än 5 i Gripsholms, Kinda och Ydre, Nordmarks, Nora och Avesta fögderier. Härjämte har ändring av fögderiindelningen ansetts påkallad beträffande Hallands län, där antalet invånare i genomsnitt per fögderi är lägre än i riket i övrigt och ett fögderi — Laholms — i fråga om personalbehovet ligger på gränsen mellan 4 och 5 biträden. Även ett fögderi i Gävleborgs län, Sandvikens, har ifrågasatts utgöra en väl liten arbetsenhet. Befolkningsutvecklingen i detta fögderi synes emellertid vara sådan, att man måste räkna med att antalet skattskyldiga i fögderiet tämligen snabbt ökas. Fögderiet torde därför böra bibehållas.

Förslag till ny indelning av Södermanlands, Östergötlands, Hallands, Värmlands, Örebro och Kopparbergs län i fögderier har uppgjorts. Förslaget innebär, att antalet fögderier i ett vart av dessa län minskas med ett. De närmare detaljerna i förslaget framgå av en vid betänkandet fogad bilaga.

Personalorganisationen.

Allmänna synpunkter. Det är ett vitalt statsintresse, att häradsskrivarnas huvudsakliga arbetsuppgifter — mantalsskrivning, debitering och uppborädsarbete — handhavas på ett tillfredsställande och effektivt sätt. Inskränkningar av personalorganisationen och andra besparingsåtgärder böra vidtagas, endast om man är övertygad om att arbetsresultaten icke därigenom försämras. Av största vikt är, att sådana arbetsförhållanden och villkor beredas personalen, att fullgoda arbetskrafter kunna erhållas och förmås kvarstanna på banan. Övertidsarbete bör i möjligaste mån undvikas.

I mycket stor utsträckning präglas emellertid arbetsschemat av förfallotider, som strikt måste iakttagas. Arbetsbördan blir därför ojämnt fördelad över året, vilket medför övertidsarbete samt anlitande av tillfällig personal.

Ökningen av antalet självdeklarationer i länen — 3 467 385 år 1950 mot

2 443 321 år 1940 — och de alltmer invecklade skattebestämmelserna ha nära nog sprängt den från 1800-talet rätt obetydligt ändrade ramen för taxeringsarbetet i första instans. Organisationens brister medföra, att talrika fel vid taxeringen uppkomma, varigenom bl. a. häradsskrivarnas arbete försvåras. Man borde kunna utnyttja häradsskrivarna för taxeringsarbetet. Under taxeringsintendenten och efter hans anvisningar kunde häradsskrivarna handha ledningen av taxeringsnämndernas arbete inom fögderiet och själva utföra mera kvalificerade taxeringsgöromål. Personalen på kontoren kunde sköta de mera tekniska göromålen, såsom sortering, summering och längdföring. Genom en sådan reform skulle taxeringsorganisationen väsentligen stärkas, i det att ordförande och kronoombud komme att befrias från rutinarbete och finge ägna sin tid helt åt granskningen av deklARATIONER och andra uppgifter. För organisationen på häradsskrivarkontoren skulle denna anordning medföra en utjämning av arbetsbördan och personalbehovet skulle kunna beräknas efter jämn sysselsättning hela året. Någon ställning till frågorna om organisationen av taxeringsarbetet i första instans och av uppördsväsendet bör emellertid ej tagas i detta sammanhang.

Övervägandena beträffande personalorganisationens storlek ha grundats på den förutsättningen, att samtliga befattningshavare uppnå ett normalt arbetsresultat. Bristande förmåga i något avseende hos häradsskrivare eller biträden på grund av sjukdom, ålder eller andra omständigheter kan medföra, att den föreslagna personalramen blir för knapp. I sådana fall måste tillfällig personal anlitas.

Frågan om s. k. assistenter. Inom häradsskrivarorganisationen finnas f. n. 70 icke-ordinarie landskontorister, som — ehuru upptagna på länsstyrelsernas personalplan — stadigvarande tjänstgöra på fögderier. Ursprungligen ha landskontorister tilldelats de större fögderierna. Befolkningsutvecklingen har emellertid medfört utökning av vissa fögderier och minskning av andra, varför nu vissa fögderier med mer än 32 000 invånare sakna landskontoristtjänst, medan andra med mindre invånarantal fortfarande ha sådan.

Den hittillsvarande utvecklingen har givit vid handen, att fögderierna utan olägenhet synas kunna göras något större än vad uppördsberedningen antog. Man torde kunna utgå ifrån, att de uppgifter, som fordra handläggning av häradsskrivaren personligen, icke äro flera än att häradsskrivaren regelmässigt kan medhinna dem, om han för övriga uppgifters fullgörande förses med tillräcklig och därför kvalificerad personal. En strängt genomförd fördelning av de kvalificerade uppgifterna bör medföra, att något utrymme för en icke-ordinarie landskontorist normalt icke kan anses för handen. För uppgifter, som kunna anförtros åt lägre personal, måste arbetskraft i landskontoristställning anses för dyr.

Om sålunda landskontorister icke normalt böra ingå i personalorganisationen bör likväl undersökas, huruvida icke speciella skäl kunna tala för bibehållandet av denna tjänstemannagrupp.

Enligt häradsskrivarinstruktionen erfordras för erhållande av häradsskrivartjänst — utöver viss teoretisk utbildning — ett års förordnande på sådan tjänst. Förordnande på häradsskrivartjänst bör icke meddelas annan än person, som också sakligt sett är kompetent att sköta tjänsten. Sådan kompetens kan icke förvärfvas genom tjänstgöring enbart på landskontor. Ur utbildningssynpunkt bör därför ett antal landskontorister avdelas för tjänstgöring på häradsskrivarkontoren.

Till vikarier under häradsskrivarnas semester ha utnyttjats bl. a. landskontorister med stadigvarande tjänstgöring på fögderi. På sina håll torde ha praktiserats den utvägen, att en landskontorist förordnats uppehålla häradsskrivartjänst jämte egen tjänst. Landskontoristen har därvid tjänstgjort ett par timmar per dag på häradsskrivarkontoret. På orter med flera häradsskrivarkontor eller i de fall, då kontoren stationerats på närliggande orter, torde en landskontorist kunna förordnas att uppehålla två eller flera häradsskrivartjänster samtidigt, därest förordnandena icke avse längre tid eller infalla under för häradsskrivaren personligen särskilt arbets-tyngda perioder. Person med lägre utbildning än landskontorists torde icke annat än i undantagsfall böra erhålla förordnande att uppehålla häradsskrivartjänst. För de fall, då häradsskrivares arbetsförmåga är nedsatt, synes även behov föreligga av en landskontoristkader, från vilken nödig hjälp kan erhållas.

Resultatet av dessa överväganden blir, att ett antal landskontoristtjänster alltjämt erfordras för stadigvarande tjänstgöring på fögderier, men att den nuvarande kåren kan avsevärt reduceras.

Då det arbete, som en reducerad landskontoristkår skulle åstadkomma icke ingår i den normalt beräknade arbetsprestationen utan skall fullgöras för egen utbildning, för vikariat och för stödarbete, saknas anledning att knyta landskontoristtjänst till visst fögderi. Tjänsterna böra i stället såsom hittills ingå i länsstyrelsens personalplan. Innehavarna böra vid varje tidpunkt av året tjänstgöra på fögderi efter länsstyrelsens bestämmande. Tillfälle att fullgöra sådan tjänstgöring bör regelmässigt beredas varje landskontorist efter förslagsvis minst tre års anställning på landskontor.

Eftersom tjänstgöringen å fögderi på detta sätt förutsättes skola ingå som ett led i varje landskontorists utbildning, saknas anledning att i lönehänseende göra någon skillnad mellan icke-ordinarie landskontorist å länsstyrelse och å fögderi.

Antalet landskontoristtjänster synes med hänsyn till vad som anförts i fråga om utbildningen av blivande häradsskrivare, böra bestämmas till en tjänst för län, med undantag för Gotlands län, eller sammanlagt 23.

Biträdespersonalen. En förutsättning för att arbetet inom fögderierna skall kunna utföras är, att de där anställda biträdena ha en god och ändamålsenlig utbildning. Ett biträde bör icke syssla endast med en eller ett par detaljer och sålunda stå främmande för övrigt arbete på kontoret. Samtliga biträden skola såvitt möjligt vara insatta i alla uppgifter, som handläggas av biträdespersonal. Kännedom om skatte- och uppördslagstiftningen är nödvändig.

Vissa häradsskrivare har på eget initiativ hållit undervisningskurser för sin personal. Sådan verksamhet synes böra uppmuntras. På andra håll, där större del av häradsskrivareorganisationen är förlagd till residensstaden, synas kurser kunna anordnas av länsstyrelsen under ledning av lämplig befattningshavare. Om härtill utnyttjas vårmånaderna, torde någon svårighet att begagna arbetstid för undervisningen icke möta.

Eftersom en viss och troligen ganska stor del av allmänhetens förfrågningar utgöres av typfall, bör en förteckning eller ett kompendium över sådana frågor med angivna svar utarbetas. Ett sådant kompendium kunde jämväl tänkas komma till användning vid undervisningskurs.

Med ledning av de tidigare överväganden i organisationsfrågan, som gjorts av 1949 års uppördssakkunniga, det förslag till personaluppsättning, som framlagts av organisationsnämnden, den tillgängliga statistiken ävensom vissa andra uppgifter, har uppgjorts förslag till biträdesorganisation, vilket bilagts utredningsförslaget. Beträffande de län, för vilka föreslås ändring i fögderiindelningen, har därjämte utarbetats förslag till organisation efter nyindelningens genomförande.

I fråga om antalet tjänster per fögderi har — såvitt avser den gällande fögderiindelningen — samråd ägt rum med de tjänstemän vid statens organisationsnämnd, vilka närmast sysslat med organisationsundersökningarna. Dessa ha förklarat sig godtaga förslaget.

Genom att den s. k. assistentfrågan och frågan om biträdespersonalen i övrigt upptagits oberoende av varandra bör en något så när enhetlig karriär för den egentliga biträdespersonalen kunna komma till stånd. I enlighet med biträdesutredningens rekommendationer och med vad som eljest tillämpas inom landsstaten ha som beföringstjänster valts kanslibitträdes-, kontorist- och kansliskrivartjänster.

För fögderier, där antalet biträden överstiger fem, föreslås en eller flera kanslibitträdestjänster. Därjämte inrättas i alla fögderier en högre tjänst. Denna placeras i kontoristgraden i flertalet fögderier och kansliskrivargraden i vissa av de fögderier, som ansetts böra tilldelas 7 biträdestjänster, samt i fögderier med högre antal tjänster. De mera krävande uppgifterna för främst arbetsledning, som åvila det första biträdet i de större fögderierna, ha ansetts motivera kansliskrivargrad.

Behovet av de högre biträdestjänsterna får antagas vara bestående. Med hänsyn härtill och då åtskilliga av de befattningshavare, som kunna tänkas

befordrade till dessa tjänster, redan nu torde vara ordinarie kontorsbiträden, böra de nya tjänsterna inrättas som ordinarie. Undantag bör göras i fråga om tjänster i fögderi, som kommer att beröras av den föreslagna nyindelningen. I dessa bör endast extra anställning medgivas intill tiden för ikraftträdandet.

Då arbetsuppgifterna, i vart fall för första biträdet i varje fögderi måste betraktas som mycket betydelsefulla torde det för innehav av kanslibiträdets-tjänst f. n. gällande villkoret om tre års tjänstgöring inom landsstaten böra bibehållas och införas jämväl beträffande de högre tjänsterna. Sakligt sett bör för innehav av kontorist- eller kansliskrivartjänst fordras god författningskännedom och goda arbetsledaregenskaper.

Övergångsbestämmelser.

De föreslagna ändringarna i fögderiindelningen böra lämpligen genomföras successivt allteftersom vakanser uppkomma på häradsskrivartjänster inom de berörda länen. Självfallet kan genomförandet ske också vid vakans på häradsskrivartjänst i annat län, men omreglering av fögderiindelningen av sådan anledning bör icke vara obligatorisk. Det förutsättes, att befattningshavare, som vid fögderiindragningen förlorar sin tjänst, beredes motsvarande anställning inom landsstaten, i första hand på fögderi eller landskontor.

För fögderi, som beröres av ändringen i fögderiindelningen på det sätt, att man kan tala om indragning av fögderiet, bör icke avses ordinarie kansliskrivare, kontorist eller kanslibitråde. I stället böra inrättas motsvarande extra tjänster, eventuellt med bibehållande av den extra ordinarie kanslibiträdets-tjänsten under övergångstiden.

Den nya personalorganisationen bör i princip kunna träda i kraft fr. o. m. den 1 juli 1953.

Indragningen av landskontoristtjänsterna på fögderierna föreslås skola genomföras successivt, allteftersom vakanser uppstå på tjänsterna eller på motsvarande tjänster vid landskontoret.

Vakant extra ordinarie landskontoristtjänst på landskontor, bör — i den mån den icke kan besättas med eventuellt övertalig personal inom landskontoret — återbesättas genom att extra ordinarie landskontorist med tjänstgöring i fögderi inkallas och överföres till landskontoret. Under den tid övertalig extra ordinarie landskontoristtjänst bibehålles, bör nyinrättad kansliskrivare- eller kontoristtjänst hållas vakant. Kontorsbiträdets-tjänst, som blir övertalig genom den nya personalplanen, bör bibehållas och indragas först vid inträffande vakans.

Yttranden.

Fögderiindelningen. Det övervägande antalet remissmyndigheter ha anslutit sig till utredningsmannens synpunkter på fögderiindelningen eller lämnat förslaget i denna del utan erinran. *Statskontoret* och *statens organisationsnämnd* ifrågasätter emellertid huruvida icke skäl föreligger att genom en allmän revision av fögderiindelningen avveckla de mindre och medelstora fögderierna. Vissa erinringar ha vidare anförts av de av förslagen till indelningsändring berörda länsstyrelserna. Sålunda anser *länsstyrelsen i Södermanlands län* av tänkbara lösningar den av utredningsmannen föreslagna ur allmän synpunkt minst oläglig. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* framhåller, att den nu gällande fögderiindelningen bör bibehållas med hänsyn till ortsbefolkningens intressen. *Länsstyrelsen i Hallands län* ifrågasätter lämpligheten av att efter så kort tid efter den senaste indelningen — den 1 juli 1946 — verkställa en ändring. Allmänhetens krav på god service bör sättas i främsta rummet och i det hänseendet är enligt länsstyrelsen den nuvarande indelningen att föredraga framför varje annan. Med hänsyn härtill samt till att nya arbetsuppgifter kan beräknas bli ålagda häradskrivarna, anser länsstyrelsen, att den nuvarande indelningen bör bibehållas oförändrad. Även *länsstyrelserna i Örebro* och *Värmlands län* finner starka skäl tala för bibehållande av nuvarande ordning. Enligt *länsstyrelsens i Kopparbergs län* mening bör ändring av gällande indelning icke företagas eller i vart fall anstå tills vidare erfarenhet vunnits i vad mån blivande ändring i uppbördsförfarandet m. m. kan inverka på de lokala skattemyndigheternas arbetsuppgifter.

Personalorganisationen. I fråga om utredningsmannens förslag beträffande de s. k. assistenterna har *statskontoret*, *statens organisationsnämnd* och *tio länsstyrelser* förklarat sig i princip dela de framförda synpunkterna. Fyra av länsstyrelserna anser emellertid att antalet landskanslisters beräknats för snävt.

Riksräkenskapsverket, *tolv länsstyrelser* samt *styrelserna för Sveriges häradskrivarförening* och *föreningen Sveriges landskanslisters* finner sig icke kunna biträda förslaget. Dessa myndigheter anför huvudsakligen, att tillgången på vikarier skulle bli för knapp samt ifrågasätter möjligheten att ersätta landskanslisterna med biträdespersonal. I detta sammanhang framhålles även, att statsverket skulle löpa ekonomisk risk genom den föreslagna indragningen av landskanslisttjänster.

I fråga om antalet landskanslisttjänster har vissa länsstyrelser och häradskrivarföreningen anslutit sig till den av organisationsnämnden uttalade meningen, att sådana tjänster bör inrättas i fögderi med minst 8 anställda. Länsstyrelsernas förslag till personalorganisation i denna del fraugår av en vid detta protokoll fogad bilaga.

Förslaget rörande biträdespersonalen har av remissmyndigheterna i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Statskontoret* förklarar sig

emellertid ha erhållit intrycket, att förslaget icke står i överensstämmelse med de normer, som tillämpats vid löne regleringen 1952 för biträdespersonal inom andra förvaltningsgrenar. Även med beaktande av att landskanslistkåren föreslås avvecklad kan ämbetsverket svårigen föreställa sig att kansliskrivartjänst är motiverad, därest en rationell uppdelning av arbetsuppgifterna kommer till stånd. Statskontoret anser det ofrånkomligt, att det föreslagna antalet högre biträdestjänster avsevärt minskas. *Riksräkenskapsverket* ifrågasätter huruvida icke första biträdet bör placeras i kontorists tjänsteställning. Frågan om första biträdets lönegradsplacering har i övrigt bedömts mycket skiftande. Fem länsstyrelser anser, att första biträdet i samtliga fögderier bör vara kansliskrivare medan sex länsstyrelser hävdar, att detta biträde bör vara kontorist. Två länsstyrelser samt styrelsen för Sveriges härads-skrivarförening anser, att ifrågavarande biträde bör vara kontorist i de fögderier, där landskanslisttjänst finnes, och kansliskrivare i övriga fögderier.

I fråga om anställningsformen förklarar sig *statskontoret* anse att extraordinarie anställning bör komma till användning även för de nyinrättade tjänsterna.

Beträffande totala antalet biträden per fögderi har åtskilliga invändningar rests mot den föreslagna organisationen. *Statskontoret* påpekar, att personalplanen enligt utredningsmannen innebär en ökning av antalet befattningshavare inom fögderiorganisationen. Ämbetsverket yrkar att åtgärder vidtages för att avsevärt nedbringa antalet tjänster inom fögderiförvaltningen. Flertalet remissmyndigheter hävdar däremot att antalet bör ökas.

Utredningsmannens uttalande, att personalförslaget icke eliminerar behovet av tillfällig personal, understrykes av flera länsstyrelser. *Statens organisationsnämnd* är i detta hänseende ense med utredningsmannen och uppger, att det normala behovet av tillfällig personal med ledning av arbetsstudier och statistik kan beräknas till 693 arbetsmånader per år.

Beträffande de föreslagna övergångsbestämmelserna förordar *statskontoret*, att övertalig personal i princip entledigas med iakttagande av stadgad uppsägningstid.

Departementschefen.

De av utredningsmannen upptagna spörsmålen berör två huvudfrågor, nämligen indelningen i fögderier och personalorganisationen på härads-skrivarkontoren.

Utredningsmannen har ej funnit anledning ifrågasätta en ändrad fögderiindelning för att minska de största fögderierna. Däremot har han av organisatoriska skäl föreslagit, att i län med fögderier, som kräver mindre än 5 fasta biträden, ny indelning genomföres i syfte att göra fögderierna större. Förslag till ny indelning har sålunda framlagts för Södermanlands, Östergötlands, Hallands, Värmlands, Örebro och Kopparbergs län.

I remissvaren från länsstyrelserna i dessa län har kraftiga invändningar anförts mot förslagen. Även från kommunalt håll har betänkligheter anförts.

För egen del har jag funnit övervägande skäl tala för att tills vidare behålla en oförändrad fögderiindelning. Jag har då särskilt beaktat, att omfattande lagstiftnings- och utredningsarbete alltjämt pågår i fråga om taxering, beskattning, folkbokföring och uppörd, varför förhållandena inom häradsskrivarnas centrala ämbetsförvaltning ännu icke kan anses stabiliserade.

Vad härefter angår personalorganisationen upptager jag vid bibehållen fögderiindelning oförändrat antal häradsskrivartjänster.

Utredningsmannens förslag med avseende på de s. k. assistenterna innebär, att det i varje län utom Gotlands skulle finnas en extra ordinarie landskanslist, vilken efter länsstyrelsens bestämmande vid behov skulle vikariera för lediga häradsskrivare och biträda inom fögderier vid särskild arbetsbelastning. Antalet landskanslister skulle sålunda nedgå från 70 till 23 eller med 47. Om möjligheterna att utan men för det löpande arbetet inom häradsskrivarkontoren göra en så stor minskning har meningarna varit delade. Då förslaget emellertid grundar sig på företagna organisationsundersökningar tillstyrker jag, att det genomföres. Därest det skulle visa sig nödvändigt är jag beredd upptaga frågan till ny prövning. Minskningen torde böra genomföras i samband med uppkommande vakanser å dessa tjänster. Nuvarande landskanslister bör sålunda på sätt utredningsmannen föreslagit bibehållas övergångsvis. I fögderi med sådan landskanslist bör närmast lägre biträdestjänst hållas vakant så länge landskanslisten kvarstår i tjänst på häradsskrivarkontoret.

Förslaget om inrättande av kansliskrivartjänster i lönegrad Ca 15 anser jag mig däremot icke kunna biträda. För bestridande av de mera kvalificerade biträdesgöromålen samt för ledning av arbetet för övriga biträden bör på varje häradsskrivarkontor finnas en kontorist i 13 lönegraden. Tjänsterna bör upptagas såsom extra ordinarie. Jag föreslår alltså, att 156 kontoristtjänster i Ce 13 uppföres på personalplanen för häradsskrivarna. Utredningsmannens av 1947 års biträdesutredning förordade förslag om inrättande av ytterligare ett antal kanslibiträdestjänster tillstyrker jag. Antalet bör dock jämkas med hänsyn till mitt ställningstagande i frågan om fögderiindelningen. Tjänsterna torde böra bibehållas såsom extra ordinarie. Jag förordar sålunda, att antalet kanslibiträden i Ce 11 bestäms till 216. Antalet ordinarie kontorshbiträden och skrivbiträden i reglerad befordringsgång upptager jag till sammanlagt 618. Såsom av bilaga till detta protokoll framgår utgör antalet biträdestjänster enligt gällande personalplan (156 + 733) 889. Motsvarande antal enligt mitt förslag uppgår till (156 + 216 + 618) 990. Skillnaden — (990 — 889) 101 — är helårsanställda skrivbiträden, vilka sedan avsevärd tid finnes inom organisationen, men som avlönas av medel till tillfällig personal. Jag har ansett, att de nu

bör upptagas på personalplanen. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången bör i enlighet med länsstyrelsernas förslag 123 nya ordinarie kontorsbiträdestjänster fr. o. m. nästa budgetår uppföras på personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl. Antalet ordinarie kontorsbiträden skulle därefter uppgå till 337.

I fråga om beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår föreslår jag, att posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän upptages till 2 500 000 (— 510 000) kronor. Av beloppet utgör i runt tal 2 420 000 kronor grundlöner, 35 000 kronor övergångsvis utgående ersättning till häradsskrivare för mistade sportler och 45 000 kronor vikariatsersättningar.

Under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal erfordras 4 400 000 kronor till grundlöner, 250 000 kronor till tillfällig personal, 65 000 kronor till vikariatsersättningar samt 85 000 kronor till övertidsersättningar, varjämte 10 000 kronor böra beräknas för semesterersättningar. Posten bör alltså bestämmas till (4 400 000 + 250 000 + 65 000 + 85 000 + 10 000) 4 810 000 (+ 190 000) kronor.

För tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat torde böra anvisas 6 000 (— 4 000) kronor.

Medelsbehovet för rörligt tillägg uppskattar jag till 3 874 000 (+ 1 414 000) kronor.

Anslaget bestämmes sålunda till (2 500 000 + 4 810 000 + 6 000 + 3 874 000) 11 190 000 (+ 1 090 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl., som förut angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 500 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 810 000
3. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	6 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 874 000

Summa förslagsanslag kronor 11 190 000;

c) till *Häradsskrivarna m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 11 190 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 160.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulf Thorselius.

L ä n	Gällande personalplan				Utredningsmannen					Länsstyrelserna ¹					Departementschefen										
	Häradskrivare Ca 27	Landskanslist Cf 13—Ce 19	Kanslibiträde Ce 11	Kontorsbiträde Cf 4—Ca 8	Summa personal	Häradskrivare Ca 27	Landskanslist Cf 13—Ce 19	Kansliskrivare Ca 15	Kontorist Ca 13	Kanslibiträde Ca 11	Kontorsbiträde Cf 4—Ca 8	Summa personal	Häradskrivare Ca 27	Landskanslist Cf 13—Ce 19	Kansliskrivare Ca 15	Kontorist Ca 13	Kanslibiträde Ca 11	Kontorsbiträde Cf 4—Ca 8	Summa personal						
Stockholms	10	8	10	56	84	10	1	8	2	19	50	90	10	1	8	2	19	50	90	10	1	10	19	50	90
Uppsala	3	2	3	15	23	3	1	—	3	5	12	24	3	2	—	3	6	12	26	3	1	3	5	12	24
Södermanlands	5	2	5	22	34	4	1	3	1	8	17	34	4	4	—	—	8	17	33	5	1	5	5	18	34
Östergötlands	7	3	7	29	46	6	1	2	4	10	26	49	6	2	1	5	10	25	49	7	1	7	9	26	50
Jönköpings	7	4	7	33	51	7	1	3	4	11	30	56	7	4	—	7	9	28	55	7	1	7	11	30	56
Kronobergs	5	1	5	20	31	5	1	—	5	5	18	34	5	1	—	5	5	18	34	5	1	5	5	18	34
Kalmar	7	1	7	31	46	7	1	—	7	7	23	45	7	1	—	7	7	23	45	7	1	7	7	23	45
Gotlands	2	—	2	8	12	2	—	—	2	2	7	13	2	—	2	—	2	7	13	2	—	2	2	7	13
Blekinge	4	1	4	17	26	4	1	1	3	5	15	29	4	1	4	—	5	16	30	4	1	4	5	15	29
Kristianstads	8	2	8	36	54	8	1	2	6	11	30	58	8	2	2	6	11	30	59	8	1	8	11	30	58
Malmöhus	8	2	8	39	57	8	1	2	6	10	32	59	8	3	8	—	14	34	67	8	1	8	10	33	60
Hallands	5	—	5	19	29	4	1	2	2	8	16	33	5	1	—	5	5	18	34	5	1	5	5	18	34
Göteborg och Bohus	6	1	6	29	42	6	1	2	4	9	23	45	6	1	6	—	11	29	53	6	1	6	9	23	45
Älvsborgs	10	4	10	46	70	10	1	4	6	15	40	76	10	3	5	5	15	41	79	10	1	10	15	41	77
Skaraborgs	8	4	8	40	60	8	1	2	6	12	31	60	8	3	1	7	11	31	61	8	1	8	12	31	60
Värmlands	8	4	8	34	54	7	1	3	4	11	28	54	7	4	—	7	13	32	63	8	1	8	9	29	55
Örebro	6	3	6	29	44	5	1	4	1	10	22	43	5	3	2	—	9	24	43	6	1	6	8	22	43
Västmanlands	4	4	4	24	36	4	1	4	—	8	18	35	4	4	—	4	7	17	36	4	1	4	8	18	35
Kopparbergs	8	6	8	40	62	7	1	6	1	14	36	65	8	4	—	4	16	33	65	8	1	8	13	36	66
Gävleborgs	8	2	8	36	54	8	1	2	6	10	31	58	8	3	—	8	8	30	57	8	1	8	10	31	58
Västernorrlands	9	3	9	41	62	9	1	3	6	12	33	64	9	3	6	3	12	31	64	9	1	9	12	33	64
Jämtlands	4	3	4	20	31	4	1	—	4	7	16	32	4	1	4	—	8	16	33	4	1	4	7	16	32
Västerbottens	7	5	7	34	53	7	1	2	5	9	27	51	7	6	—	7	7	28	55	7	1	7	9	28	52
Norrbottnens	7	5	7	35	54	7	1	3	4	10	28	53	7	3	—	7	11	30	58	7	1	7	10	30	55
Summa	156	70	156	733	1 115	150	23	58	92	228	609	1 160	152	60	49	92	229	620	1 202	156	23	156	216	618	1 169

¹ Vissa länsstyrelser ha icke specificerat sina förslag till personalorganisation.